

Protokół Nr 6/19

posiedzenia Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, które odbyło się 22 marca 2019 roku w sali nr 202 w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielc 3, w godzinach 09.35 - 11.25.

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Posiedzenie prowadził **Przewodniczący Komisji, Pan Artur Konarski**.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji oraz osoby zaproszone do udziału zgodnie z listami obecności stanowiącymi załączniki nr 2 i 3 do protokołu.

Komisja jednogłośnie przyjęła do realizacji następujący porządek obrad:

1. Stosowanie popiołów z osadów ściekowych w uprawach rolniczych.
2. Sprawozdanie z rozpoczęcia realizacji projektu LIFE „Renaturyzacja śródlądowej delty rzeki Nidy”.
3. Sprawy różne.

Materiały do pkt. 1-3 znajdują się w aktach Komisji Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska.

Przebieg posiedzenia

Ad 1.

Pan Wiktor Wojtyś, Prezes Zarządu Stowarzyszenia EKOMASZ przedstawił prezentację na temat stosowania popiołów z osadów ściekowych w uprawach rolniczych, która stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Głos w dyskusji zabrali:

Radny Grigor Szaginian, który zwrócił się z pytaniami, tj.: przez jaki czas dany popiół spełnia swoją funkcję, jaka ilość granulatu popiołu jest optymalna na 1 ha, jaki jest koszt jego produkcji na 1 ha i jaki jest porównywalny koszt produkcji popiołu z tradycyjnymi nawozami wykorzystywanymi przez rolników?

Prezes Wiktor Wojtyś przybliżył kwestię wykonywanych doświadczeń. Podkreślił, że czas działania popiołu to okres wielu lat. Zaznaczył, że koniecznym jest wykonanie kolejnych badań dodając, że właściwym rozwiązaniem prawnym byłaby nowelizacja art. 96 ustawy o osadach ściekowych, który mówi o stosowaniu osadów ściekowych. Poinformował, że w dniu 15 kwietnia br. wstawia do sklepu kaszę gryczaną, w związku z którą przeprowadził wszystkie niezbędne badania łącznie ze sprawdzeniem metali ciężkich. Koszt produkcji tony granulatu popiołu jest bliski zeru.

Wiceprzewodniczący Sejmiku, Henryk Milcarz na przykładzie Wodociągów Kieleckich Sp. z o.o., gdzie w wyniku spalania osadów ściekowych osiągnęte są popioły, wymienił dwa rodzaje popiołów. Pierwszy, który praktycznie nie zawiera substancji szkodliwych i jest go najwięcej może być wykorzystywany do różnych celów, np. w branży budowlanej i rolnictwie. Drugi to popiół szkodliwy, który odbiera wysokospecjalistyczna firma.

Przewodniczący Komisji zwrócił uwagę na fosfor, jako najbardziej drogi pierwiastek stosowany w rolnictwie, gdzie najdrożej wychodzi w nawozach mineralnych.

Wiceprzewodniczący Sejmiku, Henryk Milcarz przypomniał etapy dotyczące osadów ściekowych na przestrzeni 20 lat. Ponadto zapewnił Prezesa Wojtysia, że jeżeli zmienią się przepisy prawne regulujące jasne zasady postępowania w omawianej kwestii, będą mogli przystąpić do kooperacji.

Wiceprzewodniczący Sejmiku, Mieczysław Gębski pochwalił działalność Prezesa Wojtysia. Namawiał do pukania do każdych drzwi w celu szukania wszelakiego wsparcia w działaniach.

Prezes Wiktor Wojtyś opowiedział o wykonywaniu przez siebie badań w laboratorium w Połańcu na promieniotwórczość kaszy. Podkreślił, że kasza gryczana wyhodowana na popiołach ma poziom ołowiu i kadmu na poziomie 70-80% dopuszczalnej normy.

Pan Sławomir Neugebauer, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska podkreślił, że na dzień dzisiejszy najlepszym sposobem jest spalanie osadów ściekowych i wykorzystywanie popiołów w budownictwie. Dodał, że w rolnictwie również

można je wykorzystywać, jednak wymaga to przeprowadzenia wielu badań oraz zmiany przepisów.

Prezes Wiktor Wojtyś przypomniał o dwukrotnej interpelacji złożonej przez Pana Bogdana Latosińskiego, Posła na Sejm RP na temat stosowania popiołów.

Pan Sławomir Neugebauer, Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska poinformował o konferencji dotyczącej osadów ściekowych i popiołów, również z energetyki zawodowej, organizowanej wspólnie z Marszałkiem Województwa, która odbędzie się we wrześniu br.

Członek Zarządu, Marek Jońca przybliżył problem rozpoczęcia procesu glebotwórczego na osadach poflotacyjnych z obróbki siarki, który miał miejsce kilka lat temu na terenach pogórnicznych w kopalni siarki na obszarach Zagłębia Tarnobrzskiego.

Ponadto wyraził zdanie, że osadów ściekowych będzie sukcesywnie przybywać, gdyż infrastruktura wodno-ściekowa wciąż się rozbudowuje, a spalanie ich jest celnym rozwiązaniem.

Przewodniczący Komisji na zakończenie życzył Prezesowi Wiktorowi Wojtysiowi wielu sukcesów w dalszych pracach i legislacjach, aby wytworzony produkt był bezpiecznie stosowany przede wszystkim w rolnictwie.

Ad 2.

Pan Tomasz Hałatkiewicz, Dyrektor Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach przedstawił - w formie prezentacji - sprawozdanie z rozpoczęcia realizacji projektu LIFE „Renaturyzacja śródlądowej delty rzeki Nidy”.

Ww. prezentacja stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

W dyskusji, w której głos zabrali: **Przewodniczący Komisji i Dyrektor Tomasz Hałatkiewicz i Prezes Wiktor Wojtyś** rozmawiano na temat sposobów prowadzenia gospodarstw owczarskich, by były opłacalne oraz właściwego użytkowania rowów melioracyjnych.

Komisja Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska jednogłośnie pozytywnie przyjęła sprawozdanie, które stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Ad 3.

W sprawach różnych głos zabrali:

Przewodniczący Komisji, który poinformował, że do Kancelarii Sejmiku wpłynęły pisma:

- Odpowiedź z Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska na wniosek radnego Grigora Szaginiana złożony podczas posiedzenia Komisji Rolnictwa w dniu 21 lutego br. nt. stanu zaawansowania prac nad projektem uchwały Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego o podziale województwa świętokrzyskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do kategorii, która zgodnie z Ustawą Prawo łowieckie winna być podjęta do 31.03.2020 r., która stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

- Odpowiedź – do wiadomości Komisji Rolnictwa – Marszałka Województwa Świętokrzyskiego na przekazane wystąpienie Komisji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Rady Miasta Kielce z dnia 30 stycznia br., znak: Or.IV.0012.4.1.2019, w sprawie podjęcia prac nad „uchwałą antysmogową”, która stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Ponadto **Przewodniczący Komisji** po przeanalizowaniu terminów zakończenia okresu zbioru wybranych gatunków roślin uprawnych na terenie województwa świętokrzyskiego, zawartych w załączniku do Uchwały Nr VII/140/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 kwietnia 2015r. zwrócił uwagę, że dla celów zachowania uprawnień do wypłaty odszkodowania za szkody łowieckie, należy zmienić termin zbioru niektórych gatunków roślin uprawnych, np.: kukurydzy na ziarno, pietruszka, marchew, rzepik ozimy, soja.

W związku z powyższym zaproponował, by Komisja Rolnictwa, Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska na kolejnym posiedzeniu przegłosowała wniosek do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego o przedłożenie Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego projektu uchwały w ww. sprawie uwzględniającego propozycje zmian.

Radny Grigor Szaginian opowiedział się za propozycją Przewodniczącego Komisji, zwracając uwagę, że należy pomóc w tej kwestii polskim rolnikom.

Przewodniczący Sejmiku, Andrzej Pruś zwrócił się z zapytaniem do **Dyrektora Sławomira Neugebauera**, czy koniecznością jest określenie terminu zbioru niektórych gatunków roślin uprawnych?

Dyrektor Sławomir Neugebauer odpowiedział, iż przyjęte zostało rozwiązanie, by rośliny zbierać w określonym terminie, aby móc zachować uprawnienia do wypłaty odszkodowania za szkody łąwieckie. Ponadto wyjaśnił, że Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach i Oddział w Sandomierzu składają propozycje ww. terminów, które są konsultowane ze Świętokrzyską Izbą Rolniczą w Kielcach i rolnikami, a następnie przedkładane Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodniczący Komisji

Artur Konarski

Protokół sporządziła:

Justyna Kobic-Pronobis